

Nro.

M A G Y A R M E R K U R

1789-dik esztendőben.

Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmevel.

Szerdán Pünkösd-Havának - 13 dik Napján.

Elegyes tudósítások.

Móldvában Ápril. 14 egynehány ezer lovas Törökök Petruskánál (Okna és Adsud között) a' Totrus vizén által-menének, és útjokat a' helyeken által Paraváig az ország-út felé vevék. Mivel ez Karaiczay Báronak hírül lett volna, azonnal Kaptányt Barkótól 100 Húszárokkal és egy Árnótokkal Szabó Kapitányok alatt, elküldte, hogy meg-tudhassák mitsoda szándékkal légyenek az ellenségek. Ezek eszre vévén Húszárinkat a' városon vízfza-térének, de vízfza-mentekben a' Húszárok erősen öldözték őket, 30at közzülök el-fogván és 4 Törököket el-fogván. A' mellett a' Császár Húszárokbul el-esett egy ember, és egy ember el-fogattatott az ellenségektől; az Árnótok közzül egyen hová lettenek légyen, az nem tudatik. —

O •

E-

Ezen történet elébb elő-adta magát, mint a' mellyet már meg-írtunk volt a' 35dik levélben.

Orosz ország. A' tengeri Vezér Greig halálával árván maradt hajós sereg' vezérsége Tsitsogof Admirálnak adattatott által. — *Mártiusnak* 4én ezt a' levelet írta egy *Orosz tiszt* Oszakoból Pétersburgba. Még tsak 4 hetek kivántatnak arra, hogy a' mi várunk és annak épületei a' magok hajdani állapotokra helyre építtetnek; azomban tellyes reménységgel vagyunk, hogy az idén nem sok ellenséget fogunk a' mi kö-falaink előtt szemlélni; (a' mint Konstantinápolyból vett utolsó tudósítások bizonyítják) mert a' Törökök a' magok nagy hajós seregekkel Krimiába szándékoznak hajókázni, hogy ott a' magok lábaikat keményen meg-vethessék; és a' Dunának tengerbe szakadásához tsak egy kis hajós sereget küldenek, melly ott szüntelen járó vigyázatul légyen, és ha kivántatik az Oláh országi és Bessarábiai seregeket segíthesse. Minden órán 4000 főből álló seregünk indúl innen Oszakoból Bender környékére, hogy azon erőtséget ostromló erőnek segítségül lehessen. — Kerzonbol érkezett levél azt erősíti, hogy valamely Török kém azon város alá tüzet vetett vala, melly szerént a' város igen kevésbe múlték, hogy füsté és hamuvá nem leve; minthogy itt az épületek mind fából vagynak készülve; de a' gonosz-tévót éppen a' tselekedeten kapván, igen rövid vallatás után nyárba vonaték, 3 napokig a' népnek közönséges látására ki-téteték, annakutána teste és tsontjai meg-égettetvén, hamuja a' tengerbe hinteték.

A' Czettini Törökök bezzeg meg-tsalták a' mieinket. Ugyan azon a' helyen 4 ágyúkkal és sántzokkal vették-körül magokat, mellyet Vallis Vezér a' mieinknek számokra ki-kerefett és helyesnek lenni i-

Czetinnek ostromlásánál. Míg ezt a helyet nem foglalhatjuk el, addig meg se gondoljuk, hogy Czetinhez férhetünk.

Az Erdély országi seregeknek hadi történeteik. —
 közelebb múlt hónapnak 20-án az ellenségek 2000-an, 2 dereglyéken Koziába jöttek olly szándékkal, hogy az Ólt vizének bal partján lévő ör-állásunkra tátránál üfisenek. 27-én reggeli 7 órakor az ellenségek, Koziában hagyván lovaikat, 600-an a Guralotruj állóinkat, az előtte való napon érkezett 2000-an a Piatrai őrizetünket meg-támadák, 600-an pedig az idő alatt a Forszikai plájára (hegybéli útra) fel-mászának, hogy a Guralotruj őrizetünket a jobb oldala felől szorítsák. Ezt meg-értvén a mieink, Guralotrujhoz több katonákat küldének; az ellenség tehát 20 lépés-re közelgetvén, két ízben derekafon vízfzavertett; ezután az Óltnak bal partján Guralotrunak bal ellenébe a leg-meredékebb kő-szálakra fel-mászott, onnét kereftül kacsul tüzelléssel háborgatá népeinket. A mieink hasonlóképpen az Óltnak jobb partján lévő kősziklákat foglalák-el, és ebben az állásban 7 órák alatt szünet nélkül tartott a tüzellés. Míg végtére a közel való Piatrai és Forszikai őrizetűnkre tsapának az ellenségek, és dél után 2 órakor Guralotruhoz közzel a Forszikánál bé-hatott 600 emberrel a meredek kősziklákról dühöfven le-hentergeték magokat. Ez által kényszerítették népeink Guralotrut el-hagyni, és a meg-áradt Lotrán Szeratsinef felé vízfzavonódni, melly hátrálás közben az akkor érkezett fél kompánia Orosziak, 12 Toskána Húzfárók és egynehány szabad katonák segítették őket. Ebben tsatában el-estek 9 Orosz féliek, 1 T. Húzfáró és 1 szabad katonák. Azon fellyül hijánoztak 29 legények Orosz Regimentjéből és 26 szabadofok, a kik

a' hátrálás közben a' hegyekről el-veztek, de napenként egynehányan visszajönnek kompaniájokhoz. Az ellenségek egyedül Guralotrunal 70 embereken váltak kárt, sokkal nagyobb volt a' veszteség Piatránál és Forzikanál. Seregeinknek ezen tsatában ki-mutatott bátorságokról, bizonyoságot ad az állhatóság, mellyel 7 órák alatt szünet nélkül tartott tüzelést sokkal számofabb ellenség ellen vitézül el-állották. — 29én egynehány Törökök Guralotrutul Kornetig jöttek és a' Klafotot fel-gyújtották. 3án Korneten innen 150 Török lovasok jelenének-meg, a' kiket egy tüzg Tuskána Húszárok és egynehány szabad katonák Kornetig visszajűzték. Májusnak első napján reggeli 8 órákor közel 100 gyalog Törökök a' Jánai magoság felé mozdúltanak, azomban 300ak a' Korneten innen lévő papok' házaikba lesbe állottak. De egy tüzg Tuskána Húszárok és némelly szabad feregbeliek szaladásra indították őket, minekutánna 100en az ütközet helyén maradtak és sokan sebbe estek volna; holott a' mieinkből csak egy Húszár és egy ló esett-el, és 4 legények, 4 lovak kaptak sebet. Dél után 2 órákor az ellenség 100 embereket Guralotrunal hagyott, és az egész vidékről öszve gyűjtött 3000 emberekekkel Kornettől a' Jánai hegy felé indult, a' honnan őrzőink el-távoztak, és egyedül a' szabad katonák 8 Húszárokkal maradtak hátra a' Szerátsinefti térségen. Az ellenséges lovaság Jána felé közelgete, és a' szabad katonákba és Húszárokbába belé-köte. De ezen csoport hamar megint vissza tért a' többi fereghez, hihetőképpen azért, mivel észre-vette lovasainkat. Négy órákor az ellenségnek gyalogsága következett, és bal felől a' bokrok között a' hegyekre fel-ment, hogy jobb felől támadja-meg népünket. Az erdőhöz érvén, mellyet gyalog szabad katonáik el-foglalták vala, a' magos-

ság-

ságrul le-felé kezdék a' tsatázást, és a' szabadofokat arra kényszeríték, hogy visszavonák magokat a' hegyek felé az ottan álló Plájások mellé. Mihelyt az ellenséges lovasok meg-látták, hogy a' gyalogságok elébb mozdultak, és az által bal-szárnyok mint egy bé-fedezve vólt, minden kéfedelem nélkül a' Szerátsinesti térség felé indultak. Ezután a' szabad lovasainknak meg-parantsoltatott, hogy az ellenségbe beléköfsenek, és a' síkra tsalják. Minekutánna ezek tüzlovasokat el-érték volna, a' Ringernek svadronja a' Toskánán Húszárokból ki-indított, melly a' síkra jött ellenséggel rend kívül való bátorsággal meg-ütközött, aztot rakásra hánytá és egészen a' Jánai hegyen által üldözte. Az ellenséges 2-dik vezér 35 emberekkel együtt a' tsata-piatzán esett-el. Nagyobb vólt azoknak száma, a' kik az erdőben el-bujkáltak, és a' kik sebbe ejtettek. Részünkről egyetlen egy legény esett-el 2 lovakkal együtt. Egy Húszár és 3 lovak sebet kaptak. — Az itten igazgató vezérnek, a' Generálmájor Bruglakh Báronak bizonyítása szerént, Ríger Kapitány Úr, az ő tisztszei és az egész nép a' szabad katonákkal együtt, a' fokkal számofabb ellenség ellen el-tökélt és bátor szívvel hartzoltak.

Az Orosz Császári táobri seregnek hadi tudósítási Móldvából. A' lovas seregnek Generálisa Kóburg Hertzeg az ő tudósításában jelenti: hogy Ápril. 27én egy Orosz ofatály a' Generálhadnagy Dorfeldnek vezérlése alatt Máksinenynél a' Szeretnek bal partján a' Törökökre rohant, és olly szörnyűképpen meg-verte azokat, hogy csak igen kevés Törökök maradtak életben. Ezen ütközetben sok Törökök el-fogattattak két Basákkal együtt, kiknek egyike az esméretes Jakab Aga. Az Oroszok az ottan találkozó ágyúkat prédául el-vitték. Annakutánna az Orosz seregeknek

egyik része a' Maklinenyai vert hidon által Oláh országra költözködött és az oda való elés - házokat elfoglalta. Továbbá egy apró fereg Gallatzra küldetett, hogy az ottani 300 Törököt meg-támadja, mellynek ki-menetele, valamint az a' mozdulás, mellyet az Oroszok Braila felé tenni szándékoznak, ez ideig nintsen tudva.

Orosz ország. Kerzonban Márt. 14én költ levél még e' következendő tudósítást adja Oszakov felől: „Minthogy az Oszakovi erőségnek végső ostrománál el-esett és sebeikben meg - holt embereknek sokasága jól tudatik, az Oroszoknak veszte-égét közzel 4000ig lehet fel-vetni. Ezek között 220 derék tisztek vannak, a' kik az ostromnál vagy annakutánna sebeikben vesztenek-el. Ámbár az ellenségek' vesztesége vég-hetetlen nagyobb volt az Oroszokénál; mindazáltal az egyéb fok fanyaráságok után, mellyek meg-erőtlenítették volt az Oroszokat, mindenkor fogják ezek érezni veszteségeket. Az okból is a' győzödelmes népek több hetekben valamennyire búba voltak merülve, mellyet lassanként egyedül az Oszakovban nyert felettéb nagy préda enyhített-meg. Melly vég-hetetlen nagy volt itten a' zsákmány, tsak abból is ki-tetfzik, hogy Kerzoni és Sebestye-vári kereskedők a' kiknek meg - engedtetett az erőfsebbe jönni, nagy rakásokként vették azt leg-óltsóbb árron, és a' köz-emberek sok aranyokat érő jószágokat szint' annyi rubelokon adtak-el. Mivel a' katonáknak meg-engedetett, minden házokat fel-keresni, sok el-rejtett pénzeket és kintseket találtak. A' Basának hadi kassájában 3 millio 400ezer piafterek találtattak; ezen kívül a' Basának még más kassája volt, melly hasonlóképpen az Oroszoké lett, de tsekély summát foglalt magában. A' fő tisztek' házaikban is többnyire találtattak kint-
tsecs

esek ládák , mellyekben 7 — 8000ig való aranyok számoltattak.

„ Hogy a' nyert gazdagságot Isten előtt kedves ajára fordíthassa, és Sz. Miklósnak tiszteletet tehesen, a' kinek általmának tulajdonította a' várnak meg-vételet, el-tökéltette magában a' nép ezen szentnek templomot építeni a' várban, és ezen épületre szánta nagyobb részét nyereségének. A' tisztek mint az ütöközet-helyén, önnön magok példájokkal mentek-elől, és leg-ottan el-kezdődött a' munka. Egyfzersmind az el-romlott falaknak fel-építésére is gondot tartott, és ezen dologra minden felől népet gyűjtött-öszve. A' Császárnénak parantsolatjára a' Fő Vezér olly rendelkezéseket tett, mellyek fzerént ezen erőtség annyira meg-erősítették, hogy akar mitsoda erő ellen védelmezhesse magát. Örizetül 10ezer emberek fognak az erőtségben maradni.

„ Berezán szigetén is jobb ágyúk és számofsabb örizet fogta-el a' helyet; a' szigetnek által-ellenében a' szárazon ágyúzó sántz vettetett - fel, melly által a' karmelley ellenságes hajós sereget el-lehet távoztatni a' vártól.

„ Midön Potemkin Fejedelem ezen által-ment volna Pétersburg felé, kemény parantsolatot adott, hogy a' 4 hadi hajók, mellyeknek fel-fegyverkeztetése az el-múlt esztendőtol fogva tsak lassan ment-véghez mivel addig, mig a' Törökök birták Oszakovot, lehetetlen volt a' fekete tengerre botsátani azokat, fielve el-készíttesenek, hogy Majusnak első napjáig a' Sebestye-varánál álló hajós sereghez kaptsolhassák magokat. Annakok ért ezeken a' hajókon és 40 ágyúkat hordozó könnyű hajókon éjjel nappal dolgoznak. Sebestyevaránál 3 sereges hajók és 13 könnyű hajók állanak immár, és ezekhez még 5 könnyű hajók várattat

tatnak, melly okbul az egész hajós sereg 7 sereges hajókbul és 28-44 ágyukat hordozó 22 könnyü hajókbul fog állani. Ezeknek vezérlését a' Felsőges Császárné a' Vice-Hajós Vezérségre emeltetett Vojnovits Grófra bízta. Más hajós sereg melly kisebb hajókbul áll, és 24 gályákat, 46 ágyuzó hajókat és 1 ágyút hordozó 140 dereglyéket számlál a' Kinburni és Oszakovi ágyúzós sántzoknak (*batterie*) óltalma alatt a' Limánban marad.

„ A' Krimiai seregeknek száma az idén nem fog megszorítottatni, mert a' Vezéreknek tudósítáfaik szerént, a' Kapitány Basa nem fog ebbe a' tartományba be-tsapni seregeivel.

„ Valami harmintz kapsi hajók, a' kik ennek a' fél-szigetnek ki-kötő helyein vagynak, parantsolatot vettek, hogy mentül elébb vitorlának erefszék hajóikat, és az ország ágyukat ad nekik. Ezek a' hajókon felettök fok Albániaiak vagynak, a' kik a' múlt nyáron elégségesen ki-mutatták bátor szívüket, fok török hajókat el-fogtak és nagy pradákat nyertek.

Lengyel országban a' Görög Papoknak meg-parantsoltatott, hogy ezután többé ne imádkozzanak az Orosz Udvarért, hanem egyedül a' Királynak és a' szabad Közönségnek boldogságáért, és hogy a' marketányosok és a' többi Oroszok, a' kik Ukrániában nem bírnak jószágot, ki-menjenek az országbul. A' gyűlekezetben el-vegeztetett, hogy a' gyalogság 50 emberekkel szaporittasék minden kompánia számára; melly azzal a' szaporittással, mellyet leg-először meghatározott a' gyűlés, öfve-vetve 7000 ember új gyalog népet téfzen.

P E S T E N N,

Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.